

ærede Cultusminister har vel erklæret — idetmindste har jeg forstaaet ham saaledes —, at han i een Henseende kunde være tilbøielig til at give en større Frihed, nemlig med Hensyn til Altergangen, ved paa Landet og i Kjøbstæderne at indrømme den samme kirkelige Frihed i saa Henseende, som hersker i Kjøbenhavn. Jeg vilde ønske, at den ærede Cultusminister vilde fuldbyrde dette, vilde fremkomme med et Lovforslag, sigtende til at give det, som han nu selv er overbevist om kunde indrømmes. Men jeg kan heller ikke nægte, at jeg finder, han ikke gaaer vidt nok, naar han vil indskrænke den Frihed, han vil give, hertil. Det kan ikke nægtes, at Daaben og Vielsen have visse Sider, der berøre det borgerlige Liv; men det forekommer mig, at der dog er taget saadanne Forholdsregler med Hensyn hertil i Lovforslaget, at det i det Væsentlige — i alt Fald med en Deel Uendringer, thi jeg troer rigtignok, at det ikke er fuldstændigt og nøiagtigt, — vil kunne have enhver Betænkelse. Men jeg maa dernæst ogsaa gøre opmærksom paa en anden Side ved den Betragtningssaaade, som det forekommer mig den ærede Cultusminister gjorde gjældende, naar han nemlig meente, at der vel skulde kunne indrømmes saadan Frihed med Hensyn til Altergangen, men derimod ikke med Hensyn til andre kirkelige Handlinger som Daaben og Vielsen. Det troer jeg er en uheldig Betragtningssaaade af det kirkelige Liv; jeg troer netop, man maa gaae den modsatte Vej. Man maa give en Rettighed til den Enkelte at slutte sig til en anden Menighed, eller, hvad der jo vil falde sammen hermed, til en anden Præst. Jeg troer, det er urigtigt, saaledes at udstykke et Individ's Forhold til Kirken, men at det med Hensyn til alle sine kirkelige Forhold burde have Lov til at træde i en anden Forbindelse, naar den mere fyldestgjorte ham, end den, hvori han nu befinder sig. Jeg skal hertil føie, at jeg kan ikke andet end beklage den Saaade, hvorpaa denne Sag iøvrigt er bleven behandlet, ogsaa her. Jeg beklager, at Udvalget ikke har sat sig i Forbindelse med Ministeriet. Det er den Fremgangsmaade, som er den sædvanlige her i Thinget, at man, naar man virkelig øns-

ker at fremme et Lovforslag, og nedsetter Udvalg, da søger at tilvejebringe en Overenskomst med Ministeriet; naar det forsømmes, saa er man tildeels selv Skyld i, naar Sagen møder Banfælgeligheder og ikke har den Fremgang, man kunde ønske. Det har ogsaa vist sig i flere Sager med den ærede Indenrigsminister, at, uagtet man ved Behandlingen her i Salen syntes at staae hinanden meget fjernt, saa er det dog lykkedes ved Forhandlinger i Udvalg at tilvejebringe en Overenskomst, saaledes, at man derved fra begge Sider er bleven tilfredsstillet. Jeg maa altsaa beklage, at man i en Sag, hvorpaa man jo sætter Priis, ikke har gjort det, som efter min Mening paa hviler En, naar det er Ens alvorlige Dnske ikke blot at fremkalde en Discussion om en Sag, et vist Nøre, men ogsaa at sætte Noget igjennem. Jeg kan ikke nægte, at jeg troer det er paatrængende nødvendigt, at der gjøres Noget i denne Sag; det er paatrængende for Kirkens Skyld, det er i dens sande, velforstaede Interesse, at der gives en større Frihed. Jeg er overbevist om, at det kan gjøres saaledes, at Staten ikke derved paa nogen Saaade lider med Hensyn til Sikkerheden for visse Forretningers Udførelse eller for visse Forhold, som ere den af Bigtighed. Uagtet jeg ikke kan stemme for dette Lovforslag, saaledes som det nu foreligger, saa er det dog mit Haab, at det, naar det gaaer videre, vil kunne lykkes at give det saadanne Uendringer, at det ogsaa vil kunne glæde sig ved den ærede Cultusministers Understøttelse.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg har selv beklaget, at jeg var i den Nødvendighed at maatte gaae ind paa disse historiske Forhold, som berøre Personligheder; men jeg har anseet det for min Pligt, fordi det staaer aldeles klart for mig, og maa staae aldeles klart for Enhver, som har kjendt de Forhold, som viste sig her i nogle Aar fra 1825, og hvormed det Nøre staaer i Forbindelse, som siden har vist sig angaaende Sognebaandets Løsning, og de Petitioner, som ere indkomne derom netop fra den samme Deel af Geistligheden, som i sin Tid havde sat Alt i Bevægelse mod formeentlig kætteriske Præster og Professorer og mod enhver Afvigelse fra de